

Л. М. Гутник, О. П. Корусь

Гаврилюк Юхим Семенович

ГАВРИЛЮК Юхим Семенович (16(29). 05. 1902, с. Нігин, нині Кам'янець-Подільського р-ну Хмельницької обл. – 1976, смт Городниця Новоград-Волинського р-ну Житомирської обл.) – художник декоративно-ужиткового мистецтва, скульптор-фарфорист. Закінчив Київський художній інститут (1931; викл. [М. Гельман](#), [Б. Кратко](#), [І. Севера](#)). Відтоді викладав у Полтавському технікумі промислової кооперації, був художником-інструктором різних республіканських організацій художнього промислу. Працював на Баранівському (1930–36) та Городницькому (1936–64) фарфорових заводах Житомирської обл. На останньому обіймав посади старшого модельєра, скульптора, деякий час – головного художника; організував при заводі музей художньої кераміки.

Автор малюнків для оздоблення фарфорових виробів, форм сервізів, фігурних функціональних виробів, фарфорової пластики. Значне місце у творчості Г. посідає скульптура. Працював в історичному (фігурна чорнильниця «Смерть фашизму», 1936), побутовому жанрі, портреті. Творам властиве реалістичне трактування форми. Для сюжетних композицій характерні скутість поз персонажів, злитість і невиразність об'ємів. Із діяльністю Г. в українському фарфорі почав розвиватися анімалістичний жанр; його тваринам (вівчарка, французький бульдог, какаду, папуга, лев, білий ведмідь) притаманні виразність і правдиве відтворення зовнішності. Особливих успіхів досягнув в анімалістичній мініатюрі («Какаду», 1937).

Від 1964, вийшовши на пенсію, досліджував історію фарфорового виробництва на Волині, збирав свідчення в старожилих селищ, де розміщувалися заводи. Автор статей «Скульптура Городницького фарфорового заводу 1917–1941 рр.» (у зб. «Львівський інститут прикладного та декоративного мистецтва. VI наукова конференція, присвячена підсумкам науково-дослідної роботи кафедр інституту за 1964 р.», 1965, Львів), «Дореволюційна кераміка Городниці» (у зб. «Тези доповідей VII наукової конференції ЛДШПДМ», 1966, Львів).

Основні твори

скульптури – «Косар, який п'є воду» (1930), «Гуцулка з газетою» (1940), «Гуцул із сопілкою», «Дідусь кобзар» (обидві – 1941); сервізи: «Український фасон», «Ювілейний» (обидва – 1937);

погруддя Т. Шевченка (1938, 1951); «Бандурист Барташевський» (1938); анімалістична серія «Вівчарка» (1939); «Бульдог» (1940), «Лев» (1941), «Пінчер», «Білий ведмідь» (обидва – 1940-і рр.), «Папуга» (1952), «Окунь», «Каченя» (обидва – 1959); посудні форми: чашки, піали, вазочки (всі – 1950); барельєфні медальйони – «Л. ван Бетговен» (1955), «П. Чайковський», «М. Горький» (співавтор Я. Чесаненко), «Г. Петровський».

Рекомендована література

1. Долинський Л. В. Український художній фарфор. К., 1963;
2. Овчаренко Л. Кам'янець-Подільський осередок гончарної освіти в Україні (1905–1933) // Українське народознавство. Сер. Гончарні школи України. 2015. Вип. 2, кн. 1.

Бібліографічний опис:

Гаврилюк Юхим Семенович / Л. М. Гутник, О. П. Корусь // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-28051>. – Останнє поновлення : 2025.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).